

EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO LEGEAREN BIGARREN ALDAKETARI BURUZKO LEGE-AURREPROIEKTUAREN MEMORIA LABURRA

1. AURREKARIAK AZALTZEA ETA ARAUGINTZA-EKIMENA JUSTIFIKATZEA

1.1. Euskal Autonomia Erkidegoko erregulazioa.

Euskadiko Autonomia Estatutuaren 9.1 artikuluan, Espainiako Konstituzioan xedatutakoari aipamen bat eginez, berdintasunerako eskubidea eta sexuagatiko diskriminaziorik eza aldarrikatzen da.

Horrez gainera, Estatutuaren 9.2.d artikuluan adierazten denez, botere publikoek pertsonen eta taldeen berdintasunerako baldintzak sustatzeko eta hori lortzeko oztopoak ezabatzeko betebeharra dute, berdintasun hori benetan eta modu eraginkorren gauzatu dadin.

Era berean, Euskadiko Autonomia Estatutuaren 10.39 artikulua xedatzen du Autonomia Erkidegoaren eskumen eskusiboa dela «emakume-kondizioa».

Eusko Legebiltzarrak, otsailaren 5eko 2/1988 Legea onartuta (Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundearen sorrerari buruzkoa), lege horren zioen adierazpenean jasotzen den bezala, lehen mailako gaitzat hartu zuen emakumeekin diskriminazioz jokatzeko era guztiak benetan ezabatzea eta emakumeek gure erkidegoko alor guztietan esku hartzea sustatzeko beharrezkoak izan daitezkeen neurriak hartzea; halaber, bere gain hartu zuen arlo horretan ekintza bateratua sustatzeko lana ere.

Geroago, Eusko Legebiltzarrak Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako 4/2005 Legea, otsailaren 18koa, onartu zuen. Lege hori mugarria izan zen Euskal Autonomia Erkidegoaren berdintasun-politiken historian, esparru juridiko sendoa ezartzea eta garatzea ahalbidetu zuelako eta, bide batez, indar lotesle handiagoa eta bitarteko, baliabide eta pisu politiko gehiago eman zielako politika horiei. Hala, aurrerapauso garrantzitsuak ekarri zituen gizonen eta emakumeen arteko berdintasun erreal eta eraginkorra lortzeko bidean.

Hori gorabehera, ez legea ez hainbat sektorek garatutako lana ez dira nahikoa izan gure herrialdean ezabatzeko munduan zabalduen dagoen giza eskubideen urraketa, hots, emakumeen kontrako diskriminazioa, haren adierazpenik larriena den emakumeen kontrako indarkeria barne. Estatistikek eta errealitateak berak erakusten dute sexuagatiko ezberdintasuna presente dagoela oraindik ere bizitzaren alor guztietan eta, Europar Batasuneko Berdintasun Indizearen arabera, Euskal Autonomia Erkidegoak benetako berdintasuna lortzeko bidearen erdia baino ez du egin. Hau da, asko dago egiteko eta herritarrek gero eta gehiago eskatzen dute, eta horren adierazgarri dira azkenaldian feminismoak sustatutako mobilizazio jendetsuak, erakundeei eta gizarteari berdintasunaren aldeko eta emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako konpromiso handiagoa eskatzeko egindakoak.

Legearen aldaketaren bidez, hain zuzen, berdintasunaren aldeko eta indarkeria matxistaren kontrako politika eta itun handi bat ahalbidetu nahi dira, horiek indartzeko eta araudiaren eta gizartearen testuinguru berriaren ondoriozko behar berriei egokitzeko.

Testuinguru honetan, nabarmentzekoa da Europako Kontseiluak onartu zuen emakumeen kontrako indarkeria eta etxeko indarkeria prebenitzeko eta haren kontra borrokatzeko hitzarmena (Istanbulgo Hitzarmena delakoa). Espainiako estatuan 2014an jarri zen indarrean, eta barneko ordenamendu juridikoak egokitzeko betebeharra txertatzen du, hitzarmena osotasunean aplikatzen dela bermatzeko.

Estatuaren esparruan, 2017an sinatutako Genero Indarkeriaren kontrako Estatu Ituna da beste mugarri bat. Erakundeek emakumeen kontrako indarkeriaren aurrean duten erantzuna hobetzeko konpromisoak eta neurri zehatzak jasotzen ditu.

6/2019 Errege Lege-Dekretuak ere aldaketa esanguratsuak egin ditu emakumeen eta gizonen arteko berdintasunari buruzko Estatuko araudian. Aldaketa horiek kontuan hartu behar dira EAEko araudian, Estatuko eta autonomia-erkidegoko ordenamendu juridikoen arteko koherentziari eusteko eta horien ondorio positiboak indartzeko.

Bide beretik, autonomia-erkidegoaren araudia egokitu behar da irizpide sozialak (eta horien barruan, emakumeen eta gizonen arteko berdintasunari buruzkoak) barne hartzeko zeharkako premia dela kausa. Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB zuzentarauen transposizioa egiteko den 9/2017 Legeak, azaroaren 8koak, Sektore Publikoko Kontratuenak, ezartzen du behar hori.

Funtsean, azaldutako arrazoi guztiengatik planteatzen da indarrean dagoen Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legea aldatzea.

1.2. Estatuko ordenamendu juridikoen erregulazioa.

Espainiako Konstituzioko 14. artikuluan haxe xedatzen da: «Espainiarrak legearen arabera berdinak dira, eta ezin da inolako bereizkeriarik egin, jaiotza, arraza, sexu, erlijio, iritzi nahiz bestelako inguruabar edo egoera pertsonal zein sozialak aintzat hartuta».

Era berean, 9.2 artikulua hau xedatzen du: «Botere publikoei dagokie inguruabar zehatzak sustatzea, gizabanakoaren eta berak osatzen dituen taldeen askatasuna eta berdintasuna benetakoak eta eraginkorrak izan daitezen; oztopoak kentzea, horiek haien osotasuna eragotzi edo zailtzen badute; eta herritar guztien parte-hartzea erraztea, bai bizitza politikoan, baita ekonomia-, kultura- eta gizarte-bizitzan ere».

Bestalde, Gorte Nagusiek onartu zuten 3/2007 Lege Organikoa, martxoaren 22koa, emakumeen eta gizonen berdintasun eragingarriari buruzkoa. Lege horren azken aldaketa martxoaren 1eko 6/2019 Errege Dekretuak ezarri zuen.

2. IZAERA OROKORREKO XEDAPEN-PROIEKTUAREN IZAPIDEAK

Aurreproiektua izapidetzeko lehenengo urratsa 16/2018 Dekretua onartzea izan zen, urriaren 19koa, Lehendakariarena, emakumeen aurkako indarkeria desagerrarazteko lege-aurreproiektua prestatzeko prozedurari ekitea agintzen duena.

Azterketarako eta kontsultarako epea igaro ondoren, gai hori gaur egun indarrean den Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legearen barnean mantentzea erabaki zen, emakumeen aurkako indarkeriaren eta emakumeen eta gizonen berdintasunik ezaren arteko lotura bereizezina delako eta autonomia-erkidego honetako ibilbide historikoarekin jarraitzeko. Erabaki horren isla izan zen 7/2019 Dekretua, martxoaren 7koa, Lehendakariarena, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Legearen bigarren aldaketa egiteko Legearen aurreproiektua aurrez onartzen duena. Gainera, aipatutako legearen III. tituluaren VII. kapitulua (Emakumeen aurkako indarkeria) aldatzeko erabakiak bidea ireki du araudiaren beste alderdi batzuk aldatzera bideratutako proposamenak egiteko; izan ere, aldaketak egiteko premia dago, kontuan hartuta legea duela 14 urte indarrean jarri zela.

Ondorengo izapideak egin dira aipatutako 7/2019 Dekretuak onartutako lehenengo zirriborroan:

- Zirriborroa bidali zaie, Tramitaguneraren bitartez, administrazio honen sailei, foru-aldundiei eta Eudel elkarteari, hala nola Gobernuaren operadore juridikoei, Hasierako Dekretu hau argitaratuta LEGESAREA lankidetzaz-esparruan.
- 8/2003 Legeak, abenduaren 22koak, Xedapen Orokorrek egiteko Prozedurarenak, 8. artikuluan xedatzen duenez, lege-aurreproiektua jendaurrean jarri da, Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkariaren 49. zenbakian, 2019ko martxoaren 11koan, Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundeko zuzendariaren 2019ko martxoaren 7ko ebazpena argitaratuta.

Lehendabiziko zirriborroari egindako ekarpenak aztertu ondoren, bigarren zirriborro bat egin da eta ondorengo izapideak egingo dira bertan:

1. Zirriborroa ezagutaraztea Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Erakundearteko Batzordeari eta Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Sailarteko Batzordeari.
2. Kultura Sailaren txostena, xedapen orokorrek euskararen erabileraren normalizazioan duten eraginari buruzkoa, bai eta hizkuntza-esparruan indarrean dagoen araudira egokituta dauden erari buruzkoa ere.
3. Herritarrak Hartzeko eta Administrazioa Berritzeko eta Hobetzeko Zuzendaritzaren txostena.
4. Funtzio Publikoaren Zuzendaritzaren irizpena.
5. EAEko Administrazio Kontratazioko Aholku Batzordearen irizpena.
6. Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Kontseiluaren irizpena.
7. Euskadiko Lan Harremanen Kontseiluaren irizpena.
8. Euskadiko Kooperatiben Goren Kontseiluaren txostena.
9. Euskadiko Eskola Kontseiluaren txostena.
10. Euskadiko Tokiko Gobernuen Batzordearen irizpena.

Kontsulta-epe horren ondoren, jasotako ekarpenekin lege-aurreproiektuaren hirugarren zirriborro bat egingo da. Zirriborro hori Kontrol Ekonomikoaren Bulegoari bidaliko zaio, ekonomia- eta arau-kontrolaren nahitaezko txostena egin dezan.

Aipatu Bulegoaren oharrak erantsi ondoren, Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoak irizpena emango du.

Gero, Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundeko Zuzendaritza Kontseiluak onartu beharko du.

Bukatzeko, Gobernu Kontseiluak lege-aurreproiektua onartu behar du Eusko Legebiltzarrerara lege-proiektu gisa bidali aurretik.

Ez dago Europar Batasunaren aurrean inolako izapiderik egin beharrik.

Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundea, barne-izapideen barnean, arauaren aurreproiektuarekin batera nahitaez aurkeztu beharreko memoria ekonomikoa eta genero-inpaktuaren txostena egiten ari da, aurreproiektua garatzeko erakunde esleipenduna den aldetik.

Azkenik, bi bertsio linguistiko ofizialen artean mantendu behar den baliokidetasun juridikoaren printzipioa betetzeko helburuarekin, azaroaren 24ko 10/1982 Legeak, euskararen erabilera normalizatzeko oinarritzakoak, 8.1. artikuluan xedatzen duena betetzeko sistema izango da Itzultzaile Zerbitzu Ofizialaren (IZO) itzulpena. Dagoeneko abiarazi egin da izapide hori.

3. JASOTAKO OHARREN ETA EGINDAKO ALDAKETEN LABURPENA

Kontsulta publikoko epean zehar, 500 ekarpen baino gehiago jaso dira 8 pertsona indibidualen eta jarraian zehaztuko diren erakunde, kolektibo edo taldeen, Eusko Jaurlaritzako sailen eta bestelako administrazio publikoen eskutik:

1. HAUTUZKO AMA EZKONGABEEN ERAKUNDEA (MSPE EUSKADI)
2. BERDINSAREA
3. CCOO
4. UGT
5. EMAKUNDEREN AHOLKU BATZORDEA (ARABAKO, BIZKAIKO ETA GIPUZKOAKO AZPIBATZORDEAK)
6. CONFEBASK
7. ELKARTEAN
8. EONCULT
9. EUSKAL-GORRAK
10. EUSKALIT
11. FEVAS PLENA INCLUSIÓN EUSKADI (FEVAS)
12. GARAI PEN ELKARTEA
13. EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO SAILARTEKO BATZORDEARI LAGUNTZEKO SAILARTEKO TALDE TEKNIKOA.

14. ETXEAN TRATU TXARRAK ETA SEXU-INDARKERIA JASATEN DITUZTEN EMAKUMEENTZAKO ARRETA HOBETZEKO ERAKUNDEARTEKO II. AKORDIOAREN JARRAIPEN BATZORDEARI LAGUNTZEKO ERAKUNDEARTEKO TALDE TEKNIKOA.
15. ICAGI
16. INFOPOLIS-GENERO DIMENTSIOA
17. EHU-REN MASTERRA
18. PLAZANDREOK
19. OBLATAS PROGRAMA LEIHO ZABALIK BILBO GIZARTERAKO ELKARTEA.
20. PROSPEKTIKER
21. SATSE
22. EUDEL
23. OGASUN ETA EKONOMIA SAILA
24. ENPLEGU ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILA
25. SEGURTASUN SAILA
26. EKONOMIAREN GARAPEN ETA AZPIEGITURA SAILA
27. OSASUN SAILA
28. BIZKAIKO FORU ALDUNDIA
29. GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA
30. GORBEIALDEKO KUADRILLA

Egindako ekarpenak asko izan dira, eta askotarikoak, edukiari eta formari dagokienez. Batzuk orokorrak dira, eta zerikusia dute genero-ikuspegia botere eta administrazio publikoen jarduketan txertatzeko neurri, printzipio, eskumen eta esparru kontzeptualarekin, eta beste batzuk zehatzagoak dira, eta hainbat eremu sektorial hartzen dituzte (besteak beste, lanekoa edo hezkuntzakoa), baina gehienak emakumeen aurkako indarkeriaren eremukoak izan dira.

Aldaketarik garrantzitsuenak II. zirriborroan egindakoak dira, I. zirriborroari buruz.

- Arauaren titulutik kendu da «emakumeen aurkako indarkeria ezabatzeari» buruzko aipamena.
- Fundazio eta partzuergo publikoetara hedatu dira partaidetza nagusia kapital publikoarena duten enpresen betekizunak.
- Ezabatu dira foru-administrazioen edo tokiko erakundeen auto-antolakuntzarako eskumenak urratu zitzaizketen aurreikuspenak; adibidez, berdintasuneko unitate administratiboak izateko edo berdintasunaren aldeko eta emakumeen kontrako indarkeria matxistaren aurkako euskal udalerrien sare baten existentzia bermatzeko betekizuna.
- Zenbait artikulu zuzendu dira, Estatuko kontratazio publikoari buruzko araudiari aurka ez egiteko, kontratatze debekuari eta enpresen berdintasun planen erregistroari dagokienez.
- Xedapen eta aipamen gehiago sartu dira egoera ahulagoan dauden emakumeen eskubideak bermatzearekin lotuta; adibidez, desgaitasuna duten emakumeei edo familia gurasobakarra kargura duten emakumeei dagokienez.

- Etxeko lanari eta zainketari buruzko planteamendu zabalagoa egin da. Planteamendu horrek jasotzen du eredu ekonomikoaren aldaketa bultzatzearen beharra, bizitzaren zainketa eta iraunkortasuna erdigunean jartzeko, barne hartuz erantzukidetasun soziala eta bizitza pertsonal, laneko eta familiakoaren kontziliazio erantzukidea.
- Hainbat alorri buruzko xedapenak zabaldu eta hobetu dira; hala nola, kulturari, hezkuntzari, osasunari (laneko osasunari buruzko aipamen espezifikoarekin), ingurumenari, lurralde-antolakuntzari, etxebizitzari, garraioari eta landa-eremuari buruzkoak.
- Emakumeen aurkako indarkeriari buruzko xedapenak zabaldu eta hobetu dira eta kasu batzuetan, baliabideak eta zerbitzuak emateko administrazio eskuduna zehaztu da.

4. IZAERA OROKORREKO XEDAPENAREN EDUKIAREN AZALPENA

Xedapen honek otsailaren 18ko Emakumeen eta Gizonen arteko Berdintasunerako 4/2005 Legean proposatzen dituen aldaketek zerikusia dute, funtsean, memoria honen 1.1 apartatuan aipatutako tresna juridikoez planteatutakoekin eta Emakundek azken urteetan egindako ebaluazioetan identifikatutako erronkekin, euskal erakunde publikoek indarkeria jasaten duten emakume eta neskatuentzako funtsezko zerbitzuei buruzko Nazio Batuen Baterako Programa Globalaren esparruan egindako lan-prozesuaren eta lege-aurreproiektu hau egiteko alde zuzeneko parte hartzeko prozesuaren barnean.

Lehen erronka, eta funtsezkoena, da ikuspunturik partekatutako bat bermatzea emakumeen kontrako indarkeriak emakumeen eta gizonen ezberdintasunaren arazo sistemiko eta unibertsalean duen kokalekuari dagokionez. Istanbulgo Hitzarmenak, hain zuzen, eskatzen du generoagatik diskriminazioaren eta emakumeen kontrako indarkeriaren artean dagoen lotura berresten duten legeak ematea, eta Estatuak behartzen ditu modu eraginkorrean aplikatzera emakumeen eta gizonen berdintasunerako eta emakumeak ahalduzko politikak, azken horiek generoagatik pairatzen duten indarkeria ezabatzeko. Lotura hori indartzea izan da arrazoi nagusia legegintzako aldaketarako hautatutako formula legegilea ez izateko emakumeen kontrako indarkeriari buruzko lege bereizi eta espezifikoa bat egitea, baizik eta 2005ean Eusko Legebiltzarrak onetsitako Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Legea aldatzea, gai hori dagoeneko arautzen zuelako, ezberdintasunaren gainerako adierazpenekin batera. Orduan egin zen planteamendua honako hau izan zen: emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako legerik integralena berdintasun-lege bat da, sexuagatik ezberdintasun eta diskriminazioei modu globalean ekiten diena, gertatzen edo agertzen diren eremu guztietan. Planteamendu hori guztiz indarrean dago gaur egun, eta zeharo da zentzuzkoa herrialde honetan urte hauetan guztietan egin diren berdintasun-politiken ibilbidea eta ikuspuntua errespetatzea, horiek herrialdearen ezaugarri izan baitira eta gure mugetatik haratago aintzatespena eta errekonozimendua lortu baitute.

Planteamendu horrekiko koherentzia gordez, lege honek emakumeen eta gizonen berdintasunaren alorreko indarreko araudiaren aplikazioa hobetzeko eta bermatzeko beharra azpimarratzen du eta, beste alor batzuen artean, berritasun gisa planteatzen du bere printzipio orokorren artean espresuki aipatzea emakumeen ahalduzko eta politika publikoetan duten parte-hartzea, politika horietan intersektionalitatea kontuan hartzea, bai eta gardentasuna eta kontu- ematea bermatzeko beharra ere. Legeak, era berean, berdintasun-politikak garatzeko

baliabide ekonomiko, pertsonal eta teknikoak indartzea aurreikusten du, berdintasunerako organismo eta zerbitzuei aintzatespen handiagoa emanez, halako moldez non benetako lidergoa gauzatu ahal izango duten berdintasun- politiken sustatzaile gisa eta emakumeen kontrako indarkeria matxistaren alorreko jarduketetan, eta ez bakarrik prebentzio-lanetan, non orain arte lan garrantzitsua gauzatu duten, baizik eta bizirik irten diren biktimei erreparazio-arreta emateko irizpideak zedarriztean ere. Hori guztia, generoaren eta giza eskubideen ikuspuntua berma dadin berdintasunaren aldeko lanean eta emakumeen kontrako indarkeria matxistaren aurka esku hartzeko eremu guztietan.

Dagoeneko existitzen diren berdintasunerako egitura espezializatuak indartzearekin batera, legeak neurri batzuk ezartzen ditu euskal erakundeen sektore publiko guztian modu orokorrean ezar daitezkeen berdintasun-politikak sustatzeko funtsezko elementuak, hala nola planak, zerbitzu espezializatuak, prestakuntza, emakumeen eta gizonen ordezkartzaren sustapena erabakiak hartzeko guneetan edo berdintasuna sustatzeko neurriak araudian eta dirulaguntza publikoetan eta kontratazio publikoan, Estatuko araudiak berdintasun-klausulak txertatzeko ematen duen aukera berriarekin.

Gainera, legean txertatu dira euskal administrazio publikoen Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Erakundearteko Batzordean adostutako berdintasun- politiketarako kalitate-estandarrak, horiei buruzko 2018ko abenduaren 12ko bilkuran onetsitako akordioan jasotakoak. Aipatutako kalitate-estandarrak legearen I. eta II. tituluetan jasotako gaiekin lotuta daude, funtsean. Edonola ere, legea indartu egin da III. Tituluan aurreikusitako esku-hartze eremuetan aurreikusitako neurriei dagokienez ere eta, batik bat, honako hauen alorrean: kultura eta komunikabideak, hezkuntza, oinarritzko beste gizarte-eskubide batzuk eta lana, azken alor horretan bereziki aipatzekoak dira ordainsarien arloko ezberdintasunen kontra egiteko neurriak, Estatuko araudian alor horretan izan diren aldaketekin bat eginik. Era berean, etxeko lanari eta zainketari buruzko planteamendu zabalagoa egin da. Planteamendu horrek jasotzen du eredu ekonomikoaren aldaketa bultzatzearen beharra, bizitzaren zainketa eta iraunkortasuna erdigunean jartzeko, barne hartuz erantzukizun soziala eta bizitza pertsonala, lanekoa eta familiakoaren kontziliazio arduratsua.

Beste erronka handi bat da tartean dauden langile guztien prestakuntza bermatzea. Edozein proiekturen arrakasta atzean dituen pertsonen arabera da, horregatik, berdintasuna lortzeko eta indarkeria matxista gainditzeko herrialdeko proiektu baten giltzarria gaikuntza eta prestakuntza egokia duten profesionalak izatean datza. Horrela, lege honek berdintasunaren alorreko prestakuntza oinarritzkoa, progresiboa eta etengabekoa aurreikusten ditu euskal botere publikoetako langile guztientzat eta, bereziki, emakumeen kontrako indarkeria matxistaren aurreko erantzunean parte hartzen dutenentzat, hasierako prestakuntza bat eta nahitaezko prestakuntza jarraitu bat.

Hauteman den beste behar bat da tartean dauden profesional guztien ikuspegi partekatu bat bermatzea. Sistema bakoitzak bere profesionali eman beharreko prestakuntzaz gain, legeak planteatzen du askotariko sektoreetako profesionalak prestatzeko tresnak eta trukeko espazioak badaudela bermatzea, emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako esku-hartzeetan ikaskuntza bateratua eta ikuspegi partekatua sustatzeko.

Guztiz zabaldua dago, halaber, salaketa ardatz gisa hartzea eta ikuspegi polizial- judiziala gainditzeko beharraren ideia. Emakumeen kontrako indarkeriaren aurka esku hartzeko eta horren biktimei babesa emateko sistema polizial eta judizialak duten garrantzia gutxietsi gabe, eta gai horren inguruan legeak emateko eskumenen alorreko mugen jakitun, legeak neurri guztien ardatzean kokatu nahi ditu biktimen eta bizirauleen eskubideak eta ahalduntzea, prozedura judizialeko inplikazio edo lankidetzat maila edozein izanik ere.

Funtsezko beste alderdi bat da ikuspegi intersektional bat integratzea; esan den moduan, arauak intersektionalitatea aipatzen du gai honen inguruko esku-hartze publikoaren ikuspuntu inspiratzaile gisa, eta ezartzen du beharrezkoa dela erakundeek emakumeen kontrako indarkeria matxistari ematen dioten erantzuna egokitzea biktima guztiek arreta integrala, doakoa eta kalitatezkoa jasotzeko duten eskubidea bermatzeko, beren egoera pertsonala, soziala eta administratiboa edozein izanik ere, batik bat egoera ahulenean daudenen kasuan.

Beharrezkotzat jotzen da, halaber, ikerketa areagotzea eta datuen erregistroa eta hedapena hobetzea. Alor horretan oraindaino egindako lanaz haratago, legeak emakumeen kontrako indarkeriaren agerraldien informazio-sistema elektronikoa partekatu bat ezartzeko beharra xedatzen du osasun-arloan, hezkuntzaren, poliziaren, botere judizialaren eta gizartearen alorrean dauden sistemekin koordinatuta. Era berean, herritar guztien prospekzio-inkestak eta ebaluazio periodikoak egiteko betebeharra ezartzen du, arazoaren munta eta unean-uneko baliabideen eskuragarritasuna, erabilgarritasuna eta kalitatea ezagutzeko, hori guztia etengabeko hobekuntzaren eta kontu-ematearen ikuspuntutik.

Beste erronka bat da herritarren sentsibilizazioan sakontzea. Horregatik, legeak ezartzen du beharrezkoa dela gizarte osoari zuzendutako gizarte-kontzientziarioko kanpainak eta programak egitea eta horiek denboran irautea, batik bat gizon eta mutilei zuzendutakoak, bai eta emakumeak ahalduntzeko informazio-kanpainak eta programak ere.

Prebentzioa da beste giltzarri bat. Emakumeen kontrako indarkeria emakumeen eta gizonen ezberdintasunaren adierazpen ikusgai eta kaltegarrienetako bat dela oinarri hartuta, hura prebenitzeko, esan den moduan, legeak planteatzen du indarreko araudian aurreikusitako berdintasunerako eta ahalduntzerako neurrien multzoa indartzea, batik bat kulturaren, hezkuntzaren eta informazio- eta komunikazio-teknologia berrien alorrekoak.

Ekin beharreko beste erronka bat da detekzio goiztiarreko sistemen hobekuntza. Martxan daudenen kalterik gabe, legeak ezartzen du beharrezkoa dela bermatzea eguneratutako detekzio-protokoloak dituztela eskura hezkuntzako, osasuneko, polizia-indarretako, epaitegietako, lan-arloko eta gizarteko profesionalek, emakumeen kontrako indarkeria kasuak modu proaktibo eta koordinatuan hautemateko eta behar bezala bideratzeko esku har dezaten.

Ezinbestekoa da, halaber, neska, mutil eta nerabeei babes handiagoa ematea. Horregatik, legeak neska, mutil eta nerabeen interesaren defentsa jasotzen du espresuki bere printzipio gidarien artean. Bestalde, generoagatiko indarkeria-jarrerak zuzenean pairatzen dituzten emakume, nerabe eta neskez gain, emakumearen kontrako indarkeriaren biktima eta bizirauletzat jotzen dira legean espresuki haurrak, nerabeak eta mendeko beste pertsona batzuk, baldin eta indarkeria hori gauzatzen den ingurunean bizi badira eta, beren egoera ahula dela-eta,

indarkeria horrek zuzenean eragin badiezaieke. Ondorioz, euskal administrazio publikoei ezartzen die biktima horientzako arreta-zerbitzuak badaudela bermatzeko betebeharra.

Beste erronka bat da emakumeen kontrako indarkeria matxistaren forma guztien biktimentzako arreta-sistemaren zabalkundeari heltzea. Etxeko eremuan gertatutako indarkeriaren eta sexu-indarkeriaren biktimez haratago, legeak indarkeria horren gainerako adierazpenen gainerako biktimentzako arreta-sistema arautzen eta zabaltzen du.

Beharrezkoa da, halaber, biktimen erreparazio-eskubidea aitortzea eta bermatzea. Legeak erreparazio-eskubidea aitortzen die biktimei eta neurriak hartzeko betebeharra ezartzen du, biktima eta biziraule guztiei bermatzeko kalte-ordain proportzional bat, egiaren aitortza, indarkeriazko gertakariak ez errepikatuzko bermea eta guztiz berreskuratzeko eskubidea, horretarako arreta-baliabide publikoen bidez.

Identifikatu den azken erronka koordinazio-sistemak hobetzearena da. Horretarako, beste neurri batzuen artean, legeak espedienteen kudeaketa integratua eta erakunde arteko hitzarmenak eta indarreko koordinazio-protokoloak eguneratzea aurreikusten du, bai eta hitzarmen eta protokolo berriak indarrean sartzeko ere, horrelakorik ez dagoen eremuetan.

5. ARAUDIAN DUEN ERAGINA

Arau honek ordenamendu juridikoan izan dezakeen eraginari dagokionez, ondorengo arauak aldatzea aurreikusi da:

- 6/1989 Legea, uztailaren 6koa, Euskal Funtzio Publikoari buruzkoa
- 4/1986 Legea, apirilaren 23koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Estatistikari buruzkoa.
- 1/2011 Legegintzako Dekretua, maiatzaren 24koa, Euskadiko aurrekontu-araubidearen arloan indarrean diren lege-xedapenen testu bategina onartzen duena eta Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoko fundazio eta partzuergoei aplikatu beharreko aurrekontu-araubidea arautzen duena.
- 14/1998 Legea, ekainaren 11koa, Euskadiko kirolarena.
- 213/2007 Dekretua, azaroaren 27koa, Eusko Jaurlaritzako sailetan, organismo autonomoetan eta erakunde publikoetan berdintasunerako politikak bultzatu eta koordinatzeko ardura duten unitate administratiboak arautzen dituena.
- 116/2016 Dekretua, uztailaren 27koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Sektore Publikoaren Kontratazioaren araubidea ezartzeko.

Horrez gain, gerta daiteke eginkizunen doikuntzaren ondorioz, ondorengo legeak egokitu behar izatea: 2/1988 Legea, otsailaren 5koa, Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundearen sorrerari buruzkoa; 214/2006 Dekretua, urriaren 31koa, Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundearen egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duena; 12/2008 Legea, abenduaren 5koa, Gizarte Zerbitzuei buruzkoa; 185/2015 Dekretua, urriaren 6koa, Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistemaren prestazio eta zerbitzuen zorroari buruzkoa; eta 7/2015 Legea, ekainaren 30koa, gurasoen banantze edo haustura kasuetako familia harremanei buruzkoa.

Vitoria-Gasteiz, 2019ko ekainaren 19a

Izaskun Landaida Larizgoitia
Zuzendaria